

Odkritje spominske plošče Alojzu Rebuli na fasadi njegove rojstne hiše v Šempolaju pri Trstu.

Lucija Kavčič |
USZS, Facebook

V rojstnem kraju pisatelja Alojza Rebule, v vasi Šempolaj blizu Trsta, je 21. julija v organizaciji Slovenske prosvete iz Trsta potekala prireditev ob 100. obletnici pisateljevega rojstva. Na prireditvi, ki so jo naslovili Enkrat še videl bi rad dim nad Itako rodno, so slovesno odkrili tudi spominsko ploščo na pisateljevi rojstni hiši.

V Rebulovem vetru: Sto let od rojstva velikega slovenskega pisatelja

Šlo je za osrednji dogodek z naslovom V Rebulavem vetru v spominskem letu ob stoti obletnici rojstva enega najpomembnejših pisateljev in mislecev iz zamejstva, Alojza Rebule, ki ga je pripravila Slovenska prosveta iz Trsta. Ob stoti obletnici Rebulovga rojstva so poskrbeli tudi za novo izdajo Rebulovega Senčnega plesa, ki je izšel pri založbi Beletrina in so ga konec junija predstavili v Društvu slovenskih izobražencev. Medtem so se Rebulovemu vetru pridružili še dodatni projekti. Tako je Rebuli svojo tradicionalno prireditev ob slovenskem kulturnem prazniku posvetilo Društvo Finžgarjev dom z Opčin, pisatelju pa se je poklonili tudi Radijski oder z večerom zvočnega gledališča na Repentabru.

Proslava in odkritje plošče

Dogajanje v Šempolaju se je sicer začelo pred šempolajsko cerkvijo s pozdravi organizatorjev

in župana Občine Devin-Nabrežina ter z nastopoma združenega zbora Fantje izpod Grmade ter vokalne skupine Vihar pod vodstvom Bogdana Kralja. Sledila je maša zadušnica, ki jo je vodil goriški nadškof Carlo Roberto Maria Radaelli. Nato so se prisotni zbrali pred Rebulovo domačijo, na šempolajski hišni številki 15, kjer so odkrili spominsko ploščo. Osrednji kulturni del je potekal pred sedanjo osnovno šolo v Šempolaju. Slavnostni govornik je bil bivši predsednik republike Borut Pahor, kulturni program pa so oblikovali literati Majda Artač, Marij Čuk, Dušan Jelinčič, Miran Košuta, Miroslav Košuta, Vilma Purič in Tatjana Rojc ter glasbeniki, violinist Črtomir Šiškovič in harfistka Simona Mallozzi ter skupina Violoncelli itineranti z Andrejko Možina. Proslavo je priredila Slovenska prosveta iz Trsta ob podpori in sodelovanju Sveta slovenskih organizacij ter v sodelovanju s kulturnim društvom Vigred iz Šempolaja.

Rojstna hiša pisatelja Alojza Rebule v Šempolaju.

Življenjska pot

Pisatelj in prevajalec Alojz Rebula se je rodil 21. julija 1924. Med letoma 1936 in 1940 je obiskoval italijansko klasično gimnazijo v Gorici in jo od 1940 do 1944 nadaljeval v Vidmu, kjer je tudi maturiral. Leta 1949 je diplomiral iz klasične filologije na Univerzi v Ljubljani, kjer je študiral tudi arheologijo in angleščino. Leta 1960 je v Rimu doktoriral z disertacijo o Dantejevi Božanski komediji v slovenskih prevodih. Do upokojitve je poučeval latinščino in grščino na višjih srednjih šolah s slovenskim učnim jezikom v Trstu. Sodel je med redke predstavnike slovenske literature v Italiji, ki so ustvarjali vso povojno obdobje. Njegov pisateljski opus obsega črtice, novele in romane s tematiko umetnosti, slovenske narodne usode na Tržaškem ter refleksivno dnevniško in potopisno prozo. Svoj prvi roman Devinski sholar (1954) je napisal za Literarne vaje slovenskih šol na Tržaškem.

Literarna zapuščina

Med njegova najvidnejša dela sodijo romani Senčni ples in V Sibilinem vetru, Divji golob in Jutri čez Jordan ter zbirka meditacij Gorje zelenemu drevesu. Veliko njegovih knjig je izšlo pri založbi Mladika, med njimi Cesta s cipreso in zvezdo, Previsna leta, dnevnik Iz partiture življenja (1977–1981) in Nokturno za Primorsko, za katerega je leta 2005 prejel kresnika.

Več njegovih del je prevedenih v tuje jezike. Tudi sam je prevajal latinsko, grško in italijansko književnost. Bil je tudi prevajalec antičnih besedil in Svetega pisma ter dejaven publicist, med drugim je redno objavljajl v tedniku Družina. Od leta 2009 je bil redni član SAZU.

Rebulovo izročilo na Dragi

Pisatelj Alojz Rebula je umrl oktobra 2018, pisal pa je skoraj do zadnjega. Leta 2017 je pri Celjski Mohorjevi družbi izšel njegov roman Korintski steber. Za svoje delo je prejel več nagrad, med njimi obe Prešernovi in več italijanskih nagrad. Predsednik Giorgio Napolitano ga je leta 2012 imenoval za velikega častnika viteškega reda za zasluge za Republiko Italijo. Ob 90-letnici mu je predsednik Borut Pahor izročil zlati red za zasluge, Slovenska škofovska konferenca pa mu je podelila najvišje cerkveno priznanje – odličje sv. Cirila in Metoda. Proslava in odkritje spominske plošče Alojzu Rebuli v Šempolaju je pomenilo vrhunec Rebulovega leta, ki se bo nadaljevalo konec avgusta s študijskimi dnevi Draga. Ti bodo letos posvečeni izročilu velikega pisatelja. [D]